

NOVEMBAR, 2021

DOKUMENTACIJA ZA ODLUČIVANJE O POTREBI
PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTU SREDINU PROJEKTA
„IZGRADNJA KAMENOG NABAČAJA/NAPERA NA
PLAŽI BULJARICA RADI ZAŠTITE UŠĆA POTOKA U
MORE, OPŠTINA BUDVA“.

Sadržaj

1	Opšte informacije	3
1.1	Podaci o nosiocu projekta	3
1.2	Podaci o projektu	4
2	Opis lokacije.....	4
	Makrolokacija.....	4
	Mikrolokacija.....	5
2.1	Postojećeg korišćenja zemljišta	7
2.2	Apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine,.....	7
3	Karakteristike projekta	8
3.1	Veličini projekta.....	8
3.2	Mogućem kumuliranju sa efektima drugih projekata.....	14
3.3	.Korišćenju prirodnih resursa i energije;	15
3.4	Stvaranju otpada.	15
3.5	Zagađivanju i izazivanju neprijatnih mirisa	15
3.6	Rizik u nastanka udesa (akcidenta), posebno u pogledu supstanci koje se koriste ilitehnika koje se primjenjuju, u skladu sa propisima.....	15
4	Prikaz glavnih alternative koje su razmatrane	15
5	. Karakteristike mogućeg uticaja projekta na životnu sredinu	15
5.1	Stanovništvo	16
5.2	Flora i fauna.....	16
5.3	Zemljište	19
5.4	Voda	19
5.5	Vazduh.....	20
5.6	Nepokretna kulturna dobra i arheološka nalazišta	20
5.7	Pejzaž.....	21
5.8	Stvaranje otpada	21
5.9	Buka.....	21
5.10	Građevine	21
5.11	Moguće kumuliranje sa efektima drugih projekata	21
5.12	Rizik nastanka udesa.....	22
6	MJERE ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA	22
	Mjere zaštite predviđene zakonima i drugim propisima	22
	Mjere zaštite predviđene prilikom izgradnje objekta.....	23

Mjere zaštite u toku redovnog rada objekta	24
Mjere zaštite životne sredine u toku akcidenta.....	24
Ostale mere.....	24
Podaci o mogućim teškoćama	24
7 IZVORI PODATAKA	25
8 Prilozi	33

Sadržina zahteva o potrebi procjene uticaja na životne sredinu

1 Opšte informacije

1.1 Podaci o nosiocu projekta

<i>Naziv:</i>	JAVNO PREDUZEĆE ZA UPRAVLJANJE MORSKIM DOBROM CRNE GORE
<i>Adresa i sedište:</i>	Ulica Popa Jola Zeca bb, 85310 Budva, Crna Gora
<i>PIB:</i>	02116146
<i>Telefonski broj</i>	+38233452709
<i>Elektronska adresa</i>	jpmdcg@t-com.me
<i>Odgovorno lice:</i>	Mladen Mikijelj

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore sa sjedištem u Budvi, osnovano je u skladu sa Zakonom o morskom dobru posebnom Odlukom Skupštine Republike Crne Gore 02.06.1992. godine, sa zadatkom da obezbijedi: zaštitu i unapređenje korišćenja morskog dobra, upravljanje morskim dobrom, zaključivanje ugovora o korišćenju morskog dobra, izgradnju i održavanje infrastrukturnih objekata za potrebe morskog dobra.

Početak devedesetih godina novoosnovano Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom našlo se pred velikim izazovom, i, po prirodi stvari, suočilo se na samom startu sa nizom organizaciono – tehničkih pitanja i problema koje je valjalo rješavati u hodu, brzo i efikasno.

Taj svojevrsni proces samoizgradnje poslovnog sistema jednog sasvim novog Javnog preduzeća sa specifičnim djelokrugom rada i sa funkcijama od državnog interesa – krenuo je, bezmalo, sa nulte pozicije. Ali, sa jasnom vizijom i čvrstim ubjeđenjem da se uz dobru organizaciju i moderan menadžment početni problemi mogu i moraju uspješno rješavati i to u punoj koordinaciji uz pomoć nadležnih državnih organa i institucija.

Već u tim prvim danima osmišljen je i ostvaren optimalni model organizacije Javnog preduzeća, formirane su odgovarajuće službe, ustanovljen je interni informacioni sistem i baza podataka. Konačno, stvoren je takav radni ambijent koji je motivisao zaposlene da brzo ovladavaju specifičnom materijom i problematikom morskog dobra. Insistiranje poslovodstava da se na početku, prije svega, investira u znanje i stručno usavršavanje je bio logičan i pragmatičan odgovor na činjenicu da su u oblasti upravljanja i zaštite morskog dobra nedostajala dragocjena iskustva i neka čvršća uporišta u prethodnoj praksi koja bi se mogla valjano koristiti.

Prvi početni koraci Javnog preduzeća načinjeni su promišljeno i u tijesnoj saradnji sa naučno-istraživačkim institucijama. Jednako su korišćene i konsultantske usluge, organizovani su stručni kolokviji i seminari, ostvaren je dobar kontakt sa javnošću, lokalnim zajednicama, republičkim organima i institucijama, kao i sredstvima javnog informisanja u Republici.

Ekonomsko-funkcionalni princip utvrđivanja kopnene granične linije morskog dobra podrazumijeva prostor koji se funkcionalno vezuje za eksploataciju obale, mora, podmorja, morskog dna i podzemlja. To je "dio kopna koji po svojoj prirodi ili namjeni služi korišćenju mora". Drugim riječima, to je specifična ekonomska i tehničko-tehnološka cjelina morskog dobra. Zbog toga i kopnena granična linija morskog dobra slijedi fizičku granicu ovih prostornih cjelina (luke, marine, brodogradilišta i zone za razvoj turizma).

Tako zaokružene i precizno premjerene prostorne cjeline čine morsko dobro, njegov morski prostor površine od 2.504 km² i kopneni dio od 49 km², što ukupno čini 18,5% teritorije Republike Crne Gore.

Kada se svi ovi podaci imaju u vidu, nameće se nesumnjivi zaključak da morsko dobro predstavlja najznačajniji dio prostora Crne Gore, njenu mediteransku fasadu kojom participira sa 0,64% u morskoj obali i sa 0.0066% u ukupnoj površini Mediterana. To je prostor koji Crnu Goru neposredno i najdirektnije integriše u okruženje, odnosno u svijet.

U svakom slučaju, morsko dobro kao integralna cjelina predstavlja najznačajniji ekonomski potencijal Republike Crne Gore koji je povjeren Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom sa sjedištem u Budvi.

1.2 Podaci o projektu

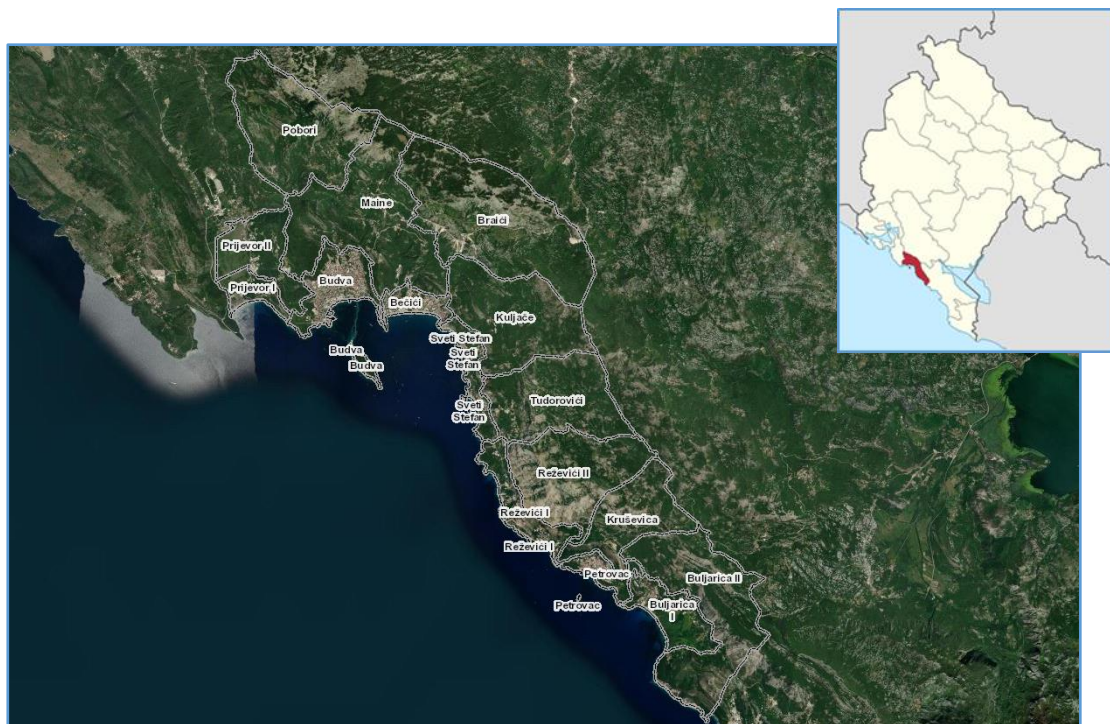
IZGRADNJA KAMENOG NABAČAJA/NAPERA NA PLAŽI BULJARICA RADI ZAŠTITE UŠĆA POTOKA U MORE, OPŠTINA BUDVA

Predmet projekta je izgradnja kamenog nabačaja na plaži Buljarica, za zaštitu bujičnog kanala od dejstva talasa u Buljarici, Opština Budva.

2 Opis lokacije

Makrolokacija

Opština Budva se nalazi u primorskom djelu Crne Gore, prostire se na 42.28° N 18.83° E. Prema popisu iz 2003. godine ima 15.909 stanovnika, prema popisu iz 2011. godine 19 218 stanovnika. Zauzima površinu od 122 km² sa 61 naseljem, koja su administrativno organizovana u 19 mesnih zajednica (MZ Bijeli do; MZ Babin do; Donji Pobori; MZ Jaz ; MZ Petrovac; MZ Podostrog; MZ Stari Grad; MZ Brajići; MZ Markovići; MZ Bečići; MZ Reževići; MZ Buljarica; MZ Gornji Pobori; MZ Svinjišta; MZ Prijedor i Seoca; MZ Gospoština; MZ Gornji Pobori 2; Sveti Stefan; Duletići). Položaj opštine i organizacija mesnih zajednica prikazan je na Slici 1.

Slika 1. Položaj opštine Budva u Crnoj Gori i mesne zajednice na teritoriji opštine

Mikrolokacija

Uvala Buljarica duboko je uvučena u kopno između brda Resovo i Dubovica. Duž obale uvale pruža se plaža Buljarica čija dužina iznosi približno 2500 m, posle Velike plaže u Ulcinju najveća plaža u Crnoj Gori. Morska obala duž uvale se pruža Jugoistok-severozapad i direktno je izložena dejstvu talasa iz jugozapadnog pravca. U zaleđu plaže nalazi se Naluško polje površine od oko 400 ha.

Uvala Buljarica nalazi se između Petrovca na zapadu i Sutomora na jugoistoku (koordinate: 42°11'26.62"N, 18°58'19.77"E). U zaleđu se nalazi Paštrovska gora koja ovu uvalu odvaja od Skadarskog jezera. Buljarica je ruralno područje sa još uvijek nerazvijenom infrastrukturom.

Ujedno spada u 'zemljišta sa problemom sopstvenih voda', kao zemljište veoma ravnih i slabo dreniranih terena, koje je, zbog ravnog reljefa i težeg mehaničkog sastava, prezasićeno vodom. S toga se ovdje postavlja oštar problem detaljne drenaže ovog inače veoma plodnog zemljišta.

Ovdje danas postoji nekoliko sela i zapuštenih kampova, situacija je puno drugačija od one od prije samo par godina kada je Buljarica bila područje sa skoro netaknutom prirodom.

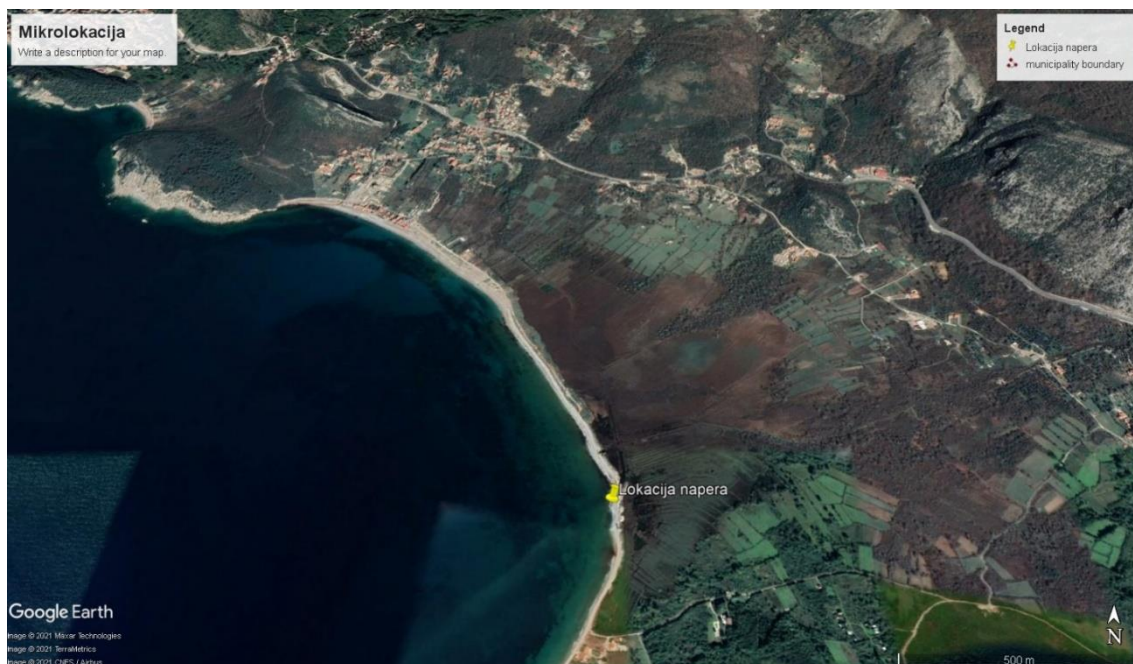
Buljarica je jedna od najatraktivnijih uvala na crnogorskom primorju. Istraživanja sprovedena prije samo par godina upućivala su na to da je ova uvala nedovoljno ekonomski iskorišćena i da realna opasnost prijati od toga da se cijeli prostor ove uvale pretvori u turistički kompleks i time unište sve njene neprocijenljive prirodne vrijednosti.

Kako Saveljić navodi: 'Sa Paštrovskom gorom u pozadini, sa koje se vidi većina crnogorske obale, i hridima u moru, ona zaista predstavlja 'divlju ljepotu' Crne Gore. Činjenica da se nalazi u srcu obalne zone, nadomak Budve, koja godišnje ostvari milione noćenja turista, i da je i dalje zadržala svoj djevičanski izgled, nikog ne ostavlja ravnodušnim. Ona može biti najbolji primjer pametnog razvoja obale, idelano komponujući turizam sa zaštitom prirode.

U prethodnom dužem vremenskom periodu građeni su odvodni kanali za evakuaciju površinskih i podzemnih voda iz zaleđa Buljaričke plaže, sa glavnim odvodnim kanalom koji je presijecao pješčanu plažu i ulivao se u more. U proteklih oko 40 godina, zbog neodržavanja sistema za odvodnjavanje, kanalska mreža je zasuta nanosom iz bujičnih vodotoka, a zona ušća glavnog kanala je dejstvom morskih talasa zatrpana pijeskom sa plaže.

Za potrebe zaštite kanala od dejstva talasa planira se izgradnja napera za zaštitu bujičnog kanala za zaštitu od dejstva talasa

Planirani objekat nalazi se na KP 1834, KO Buljarica Lokacija projekta prikazana je na slici 2. (U idejnom rešenju stoji kat parcela 553 KO Prijedor i kat parcela 3042 KO Budva pogrešno?)

Slika 2. Lokacija projekta (izvor: Google Earth)

Slika 3. Lokacija KP 1834, KO Buljarica I (izvor : <https://cloud.qdi.net/visios/BudvaJavno>)

lokacija projekta na KP 1834 nalazi se na u zoni morskog dobra Sektora 49. Osjetljivost životne sredine u konkretnom području koje može biti izloženo negativnom uticaju projekata mora biti uzeto u obzir, a naročito u pogledu:

2.1 Postojećeg korišćenja zemljišta

Lokacija projekta pripada plaži Buljarice. Namena i korišćenje su isključivo orijentisani na plažu.

Odlukom Upravnog odbora JP Morsko dobro, broj 0203-388/5-1 od 28.01.2019.godine, donešen je Atlascrnogorskih plaža i kupališta za period od 2019. do 2023.godine. Atlasom su određeni zahvati postojećih i planiranih kupališta i max. površine privremenih objekata na kupalištima. Odlukom Upravnog odbora JP Morsko dobro, broj 0203-638/13-1 od 27.02.2019.godine, donešen je II prečišćen tekst Atlasa crnogorskih plaža i kupališta za period od 2019. do 2023.godine. Za predmetni sektor 49, u Atlasu su popisana kupališta na Buljaričkoj plaži (kat.parcela 1833 i **1834 KO Buljarica**) i stjenovitoj obali (kat.parcela 1271/3 KO Buljarica 2).

2.2 Apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine,

Rješenjem o zaštiti objekata prirode (Sl.list SRCG broj 30/68) Plaže Buljarica je zaštićena kao rezervat prirodnog predjela (ekvivalent kategoriji spomenik prirode)

U skladu sa Urbanističko-tehničkim uslovima za izradu tehničke dokumentacije za promjenu stanja u prostoru – uređenje kupališta, izgradnju obalnog šetališta, objekata pomorskog saobraćaja i inženjerskih objekata za zaštitu plaže, za sektor 49, od 03.12.2019. godine u djelu 11 Uslovi i mjere za zaštitu životne sredine navodi se:

“Rješenjem o zaštiti objekata prirode (Sl.list SRCG broj PPPNOP je zonu Buljaričke močvare sa priobalnim dijelom imenovao područijem od posebnog interesaza zaštitu - EMERALD mreža.

Radovi : Uređenja i proširenja, postojećih te eventualna izgradnja novih kupališta uklaňanjem sadržaja i objekata koji nisu neophodni, nasipanjem autohtonim pijeskom ili šljunkom, izgradnjom inženjerskih objekata zaštite plaža (npr. podvodni pragovi, **naperi**), izgradnjom ili montažom pontona i mola (naročito u Boki) i pažljivim modeliranjem postojećeg stjenovitog ili kamenitog prostora i njihovim prilagođavanjem za kupače, nisu predviđeni na zaštićenim područijima (plaža Buljarica je zaštićeno prirodno područije – karta 15.PPPNOP). (Poglavlje 27.1, strana 248)

Na stijenama koje su sastavni dio zaštićenog prirodnog dobra ne mogu se postavljati objekti bilo kog karaktera, radi stvaranja uslova za povratak prirodne vegetacije. (Poglavlje 27.4 strana 250-251) Ukoliko se neka od lokacija nalazi na zaštićenom području, radnje, aktivnosti i djelatnosti je potrebno odvijati u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti prirode kako se ne bi poremetila prirodna ravnoteža i autentični izgled. (strana 248, Poglavlje 27.1)

Ukoliko se neka od plaža nalazi na zaštićenom području, radnje, aktivnosti i djelatnosti je potrebno odvijati u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti prirode kako se ne bi poremetila prirodna ravnoteža i autentični izgled. (strana 248, Poglavlje 27.1)“

Međutim, izgradnja napera koji je predmet projekta je neophodna radi očuvanja kanala, zemljišta i plaže u krajnjoj instanci. Pored toga u navedenim uslovima se navodii da „Imajući u vidu da za pojedina zaštićena prirodna dobra u zoni morskog dobra nije izvršena revizija statusa, organizacija kupališta u zaštićenim područijima prirode kao i njihovo korišćenje vrši se u skladu sa opštim uslovima za zaštitu zaštićenih prirodnih dobara vodeći računa o očuvanju

biološke i predione raznovrsnosti. Zabranjeno je korišćenje zaštićenih prirodnih dobara na način koji prouzrokuje: oštećenje zemljišta i gubitak njegove prirodne plodnosti; oštećenje površinskih ili podzemnih geoloških, hidrogeoloških i geomorfoloških vrijednosti; osiromašenje prirodnog fonda divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva; smanjenje biološke i predione raznovrsnosti; zagađenje ili ugrožavanje podzemnih i površinskih voda...“.

3 Karakteristike projekta

Naluško polje, koje je smešteno u zaleđu Buljarice je u prošlosti bilo izrazito poljoprivredno područje. Međutim, visok nivo podzemnih voda kao i česta plavljenja Naluškog polja usloveli su potrebu izgradnje drenažnog sistema. Pretpostavlja se da su prvi radovi na odvodnjavanju suvišnih voda u Naluškom polju počeli tokom devetnaestog veka, u doba Austrougarske monarhije. Posle prvog i drugog svetskog rata drenažni sistem Naluškog polja je najpre unapređivan pa je u jednom trenutku predstavljao izuzetno razgranatu mrežu sekundarnih i glavnih odvodnih kanala. Suvišne vode su odvođene u more a sistemom ustava se mogao sprečavati ulazak morske vode u kanalsku mrežu. Dubina vode u odvodnim kanalima je bila dovoljna za plovidbu čamaca pa su meštani do svojih njiva dolazili čamcima. U periodu funkcionisanja odvodnog sistema bilo je neophodno povremeno čišćenje i produbljivanje kanala jer je nanos iz bujičnih tokova zatrpavao kanalsku mrežu. Na ušćima u more glavnih odvodnih kanala bilo je prisutno zasipanje nanosom sa plaže Buljarica. Nažalost, u doba naglog razvoja turizma, sedamdesetih godina prošlog veka, meštani su prestali da se bave poljoprivredom i više niko nije vodio brigu o odvodnom sistemu. Kompletna kanalska mreža odvodnih kanala potpuno zasuta nanosom i zemljom, godinama. Mogu se videti samo tragovi glavnih odvodnih kanala, u zonama njihovih ušća u more. Iz tog razloga pokrenute su inicijative za revitalizaciju odvodnog kanala i osposobljavanje za ulazak manjih čamaca.

Tokom septembra i početkom oktobra 2018. godine je izvršeno bagerovanje dela starog odvodnog kanala do njegovog ušća u more. Drugi deo revitalizacije kanala sastoji se u koncipiranju zaštitnog objekta (napera) na ušću kanala u more u cilju sprečavanja njegovog zasipanja nanosom i zaštite od dejstva talasa.

Za potrebe realizacije celokupne ideje, nakon čišćenja kanala izrađena je studija "Studija za izradu kamenog nabačaja za zaštitu bujičnog kanala od dejstva talasa u Buljarici", čiji je autor Prof. dr Sava Petković, dipl.inž.građ. ali i idejno rešenje izgradnje napera "Izgradnja kamenog nabačaja/napera na plaži Buljarica radi zaštite ušća potoka u more, opština Budva", koje je izradilo "GEOTECHNICS PROJECTS & CONSULTING" d.o.o Podgorica"

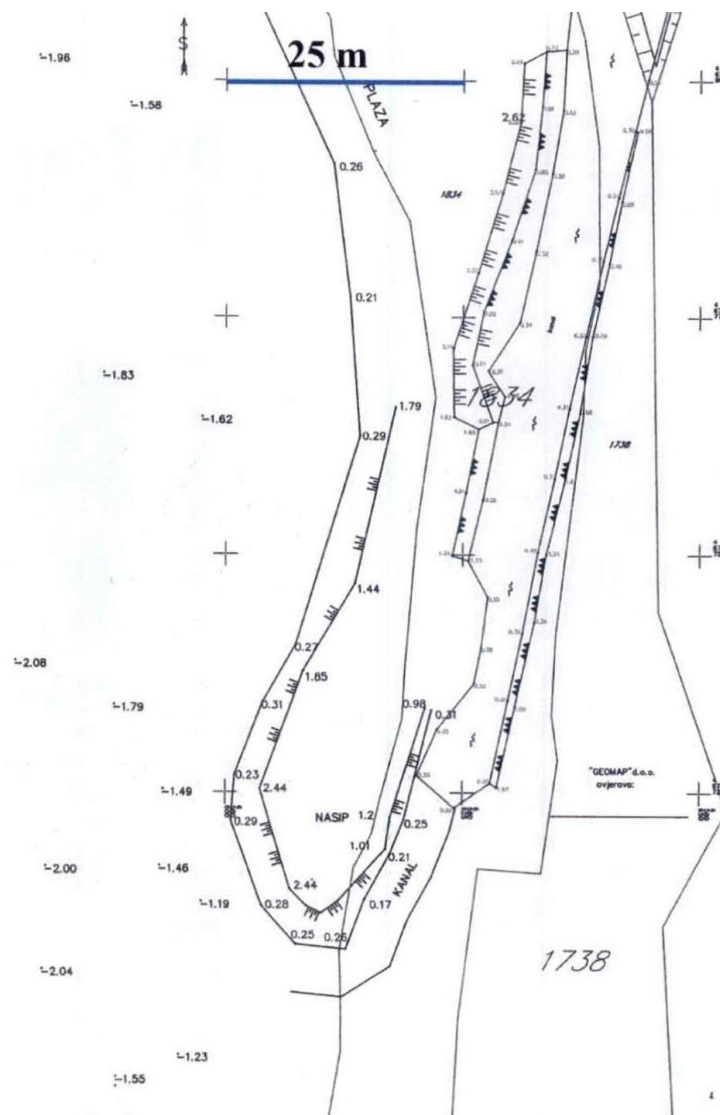
Predmetna studija je analizirala mogućnosti zaštite ušća od dejstva talasa i od zasipanja nanosom, a da se zatim predložila neko izvodljivo i održivo rešenje zaštitnog objekta. Studija je ukazala i na neke probleme koji bi se mogli javiti tokom i nakon izvođenja radova.

3.1 Veličini projekta

Predloženi projekat je mali i po površini koju budući objekat pokriva ali i po zahtevanom procesu izvođenja radova.

Lokacija za izradu zaštitnog napera smeštena je u zoni ušća kanala kako bi se ušće štitilo od zasipanja nanosom pri dejstvu talasa iz severozapadnog i zapadnog pravca u mnogome je diktirana položajem kanala ali i činjenicom da su krajem septembra 2018. godine započeti radovi na delimičnoj revitalizaciji nekadašnjeg glavnog odvodnog kanala. Odlučeno je da se

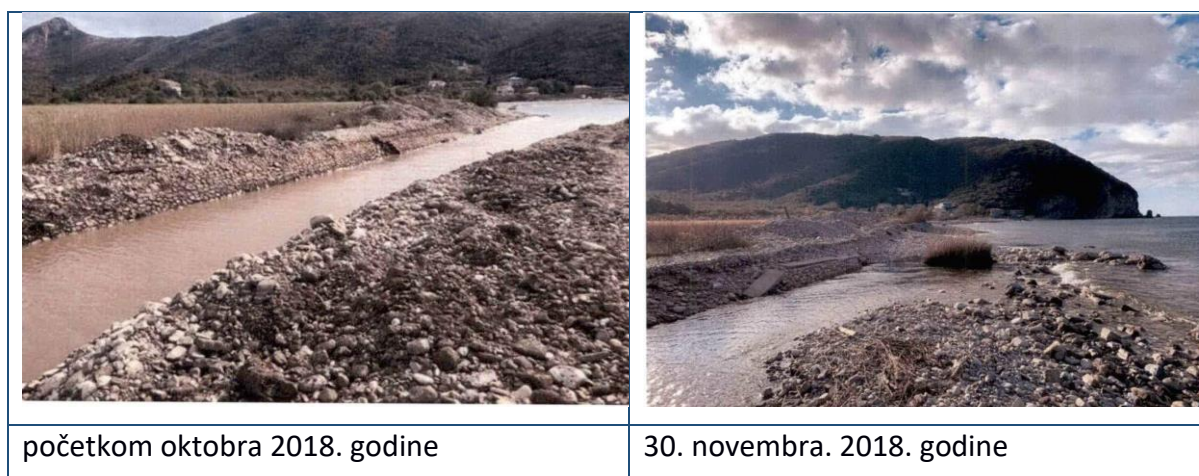
gro iskopa u zoni ušća kanala deponuje na plažu i u more u zoni ušća kanala u more. Tako je i nastao plato (nasip) koji se pruža u nastavku desne obale izbagerovanog kanala. Na situacionom planu koji je snimljen nakon iskopa kanala (Slika 4), krajem oktobra, vidi se da je ušće kanala približno upravno na liniju obale jer se leva obala kanala u zoni ušća naglo zakrivljuje. To nije u skladu sa Slikom 5 na kojoj se jasno vidi uporedni prikaz izgleda kanala neposredno nakon čišćenja, kada je je revitalizovani kanal u završnoj fazi izvođenja radova bio pravolinijski i da se ulivao u more pod uglom u odnosu na pravac pružanja obale i nakon proteka vremena. To ukazuje da je po završetku radova došlo do intenzivnog istaložavanja materijala koji je bio deponovan u vidu nasipa duž desne obale izbagerovanog kanala. Izrada nasipa preko plaže, i nastavku u moru, je bila neophodna zbog tehnologije izvođenja radova. Naime bager se morao kretati po horizontalnom terenu čija je kota iznad nivoa mirnog mora. Generalno govoreći, taj nasuti plato (nasip) se može shvatiti kao prva faza izgradnje početnog dela napera. Naime, nasip (plato) bi mogao da predstavlja jezgro početnog dela napera pa je neophodno još samo dodati zaštitnu oblogu od kamenih blokova. No kako je u iskopu bilo dosta zemlje i sitnijeg materijala zona ušća izbagerovanog kanala se veoma brzo promenila pod uticajem dejstva talasa.

Slika 4 Situacioni plan nasutog platoa i rezultata snimanja dubina vode

Na Slici 5 se može uočiti da je krajem novembra 2018. godine ušće kanala bilo skoro potpuno zatvoreno od materijala koji su talasi naneli u zonu spoja kanala sa morem. Dakle, i situacioni plan, koji je snimljen dvadesetak dana ranije, ukazuje da je u zoni ušća već tada došlo do promena. Leva obala kanala je naglo zakrivljena pa se stiče utisak da je ušće kanala upravno na liniju obale. Može se pretpostaviti da će nakon još nekoliko nevremena, praćenih velikim talasima, ušće izbagerovanog kanala biti potpuno zatrpano.

Dakle, za izradu studije kamenog nabačaja za zaštitu bujičnog kanala od dejstva talasa u Buljarici nije merodavan detalj snimljenog situacionog plana ušća kanala u more (Slika 4) već je merodavan izgled ušća neposredno po završetku radova (Slika 5). Drugim rečima kanal je i u zoni ušća pravolinijski i uliva se u more pod uglom na liniju obale.

Slika 5. Izgled ušća kanala u more

Na kraju, kako navodi autor Studije, potrebno je naglasiti da je dobro što su talasi isprali zemlju i sitnije frakcije materijala koji je u vidu nasipa nasut preko plaže i u more, duž desne obale izbagerovanog kanala. Po završetku izgradnje zaštitnog objekta (napera) potrebno je samo obložiti nasip krupnijim kamenim blokovima da bi sprečila njegova dalja erozija. Jezgro budućeg napera će se raditi u nastavku nasipa na plaži. Izrada jezgra napera je neophodna iz dva razloga. Najpre jer će se radovi odvijati sa kopna pa je za kretanje mehanizacije potreban horizontalni teren čija je kota iznad nivoa mora. Osim toga naper koji bi bio izgrađen samo od krupnih kamenih blokova bio bi propustljiv za sve sitnije frakcije nanosa na plaži pa bi njegova funkcionalnost u pogledu sprečavanja zasipanja ušća kanala bila ugrožena. Po završetku izgradnje jezgra kreće se sa njegovim oblaganjem krupnim kamenim blokovima, od kraja napera ka kopnu.

Iz prethodnog teksta se može zaključiti da su mikrolokacija, pravac pružanja, dimenzije i geometrijske karakteristike napera na neki način nametnuti već izvršenim radovima u zoni ušća izbagerovanog kanala. S tim u vezi potrebno je dati nekoliko komentara:

Mikrolokacija budućeg napera je utvrđena na osnovu preporuka iz Mišljenja iz 2000. godine. Dakle, mikrolokacija je dobro određena i budući naper bi trebalo da štiti ušće izbagerovanog kanala od dejstva talasa i od zasipanja nanosom pri dejstvu talasa iz severozapadnog i zapadnog pravca.

> Orijehtacija, odnosno pravac pružanja početnog dela budućeg napera, je takođe dobro određena. Nasuti plato (nasip) od izbagerovanog materijala se pruža u nastavku desne obale

izbagerovanog kanala. To je sa hidrauličkog aspekta povoljno jer budući naper neće ometati slobodno oticanje vode iz revitalizovanog odvodnog kanala. Međutim, dalje produžavanje napera u tom pravcu je problematično zbog malih dubina vode u blizini obale.

> Kako je nasipanje platoa od izbagerovanog materijala vršeno sa kopna, poprečni presek platoa ima približno trapezni oblik. Nagib kosina nije sniman pa se može reći da on odgovara prirodnom nagibu materijala. Potrebno je naglasiti da se pre postavljanja obloge od kamenih blokova mora postići uniforman nagib kosina nasutog platoa duž cele njegove dužine.

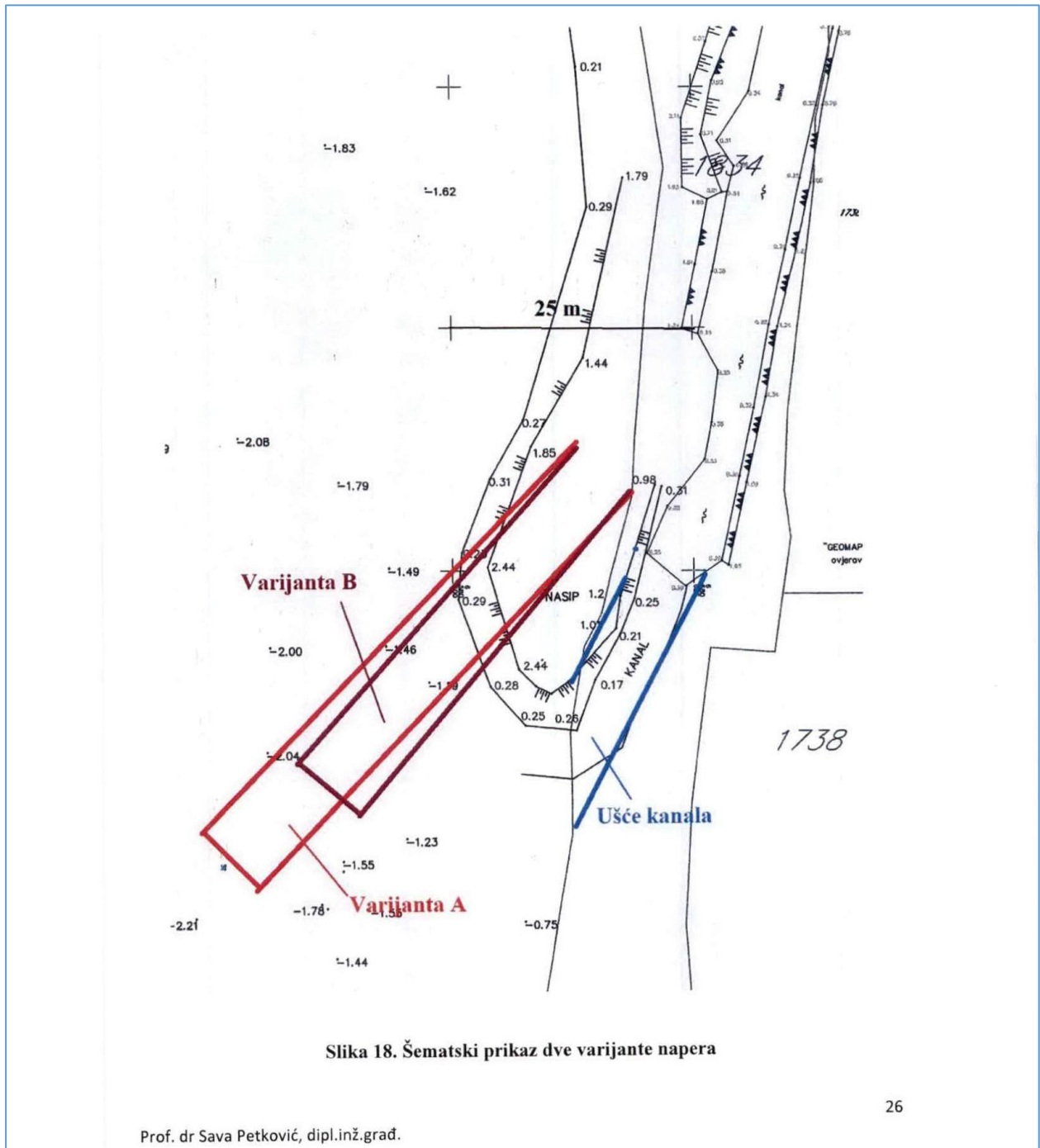
> Dimenzije (dužina i širina) budućeg napera su takođe nametnuti već izvršenim radovima na nasipanju platoa, to jest budućeg jezgra napera. Sa aspekta korišćenja standardne mehanizacije za nasipanje materijala u more bilo je dovoljno da širina jezgra budućeg napera bude oko 5 m. Međutim, pošto se raspolagalo velikim količinama materijala iz iskopa, širina platoa, odnosno jezgra budućeg napera iznosi približno od 10 do 15 m. Uobičajeno je da kota jezgra napera bude oko 1 m iznad nivoa mirnog mora, da bi mehanizacija mogla da se nesmetano koristi. Ali opet zbog velikih količina raspoloživog materijala iz iskopa, kota nasutog platoa iznosi približno 2 m iznad nivoa mirnog mora. Ako se na to doda i debljina kamene obloge od približno 1 m onda bi budući naper mogao da izgleda prilično rogobatno. Međutim, već je naglašeno da nakon završetka radova pod dejstvom talasa došlo do značajnog ispiranja zemlje i sitnijih frakcija materijala koji je bio nasut duž desne obale kanala. Dakle, kota nasipa je verovatno već znatno snižena.

> Ako se sa izgradnjom zaštitnog napera bude oklevalo moguće je da će se postojeće stanje u zoni ušća izbagerovanog kanala drastično promeniti. Nije isključeno da će pod dejstvom talasa izgrađeni nasip (plato) od materijala iz iskopa potpuno nestati i da će ušće kanala biti potpuno zasuto nanosom.

Koncept rešenja napera za zaštitu ušća izbagerovanog kanala od dejstva talasa i od zasipanja nanosom je baziran na sledećim pretpostavkama:

- Izbagerovani kanal u zoni ušća je pravolinijski i uliva se u more pod uglom u odnosu na liniju obale, kao što je prikazano na Slici 4.;
- S obzirom da je zaštitni naper kratak objekat, fundiran u plitkoj void, ne može se koristiti plovna mehanizacija. Tehnologija izvođenja radova se bazira na korišćenju isključivo suvozemne mehanizacije. Mehanizacija se mora kretati po horizontalnom terenu čija je kota iznad nivoa mirnog mora, pa se u prvoj fazi izgradnje radi jezgro od kamena, od kopna ka moru. Po završetku izgradnje jezgra vrši se njegovo oblaganje krupnim kamenim blokovima, od glave napera ka kopnu;
- Početni deo napera koji se radi na kopnu, iznad nasutog platoa (nasipa) se gradi isključivo od kamenog nabačaja;
- Kota jezgra napera bi trebalo da bude minimum 1,0 m iznad nivoa mora. Njegova širina će zavisi od mehanizacije koja će se koristiti tokom izvođenja radova. Nagib kosina jezgra, odnosno samog napera bi mogao da se kreće od 1:1,5 do 1:2. Kako su jvisine talasa ograničene relativno plitkom vođom, masa kamenih blokova u zoni glave napera, bi mogla da bude od 1 do 2 t. Idući od glave napera ka kopnu, masa kamenih blokova u zaštitnoj oblozi bi mogla da se postepeno smanjuje.
- Naper mora biti pod uglom u odnosu na pravac kanala jer mora da štiti ušće kanala od dejstva talasa.

- Predložene karakteristike napera predstavljaju preporuke i smernice budućem projektantu napera. Konačne karakteristike zaštitnog napera će biti utvrđene tokom izrade projekta.

26

Slika 6. Varijantna rešenja izgradnje napera u Buljaricama

U skladu sa prethodnim razmatranjima projektantu budućeg napera sa mogu predložiti dva varijantna rešenja. Koncept ta dva rešenja je šematski prikazan na Slici 6. Linija leve i desne obale kanala u zoni ušća u more su označene plavom bojom. Linije obala kanala su ucrtane po analogiji sa izgledom obale u završnoj fazi iskopa kanala (Slika 5).

Potrebno je naglasiti da su obe varijante napera koncipirane u odnosu na sadašnje stanje u zoni ušća izbagerovanog kanala. Ukoliko bi se u toku zimskog perioda pojavili talasi velikih visina moguće je očekivati drastične promene u zoni ušća izbagerovanog kanala.

Varijanta A:

Varijanta A napera označena je crvenom bojom na Slici 6. Dužina napera iznosi približno 55 m, od čega se prvih dvadestak metara gradi od kamenog nabačaja preko nasutog platoa (nasipa).

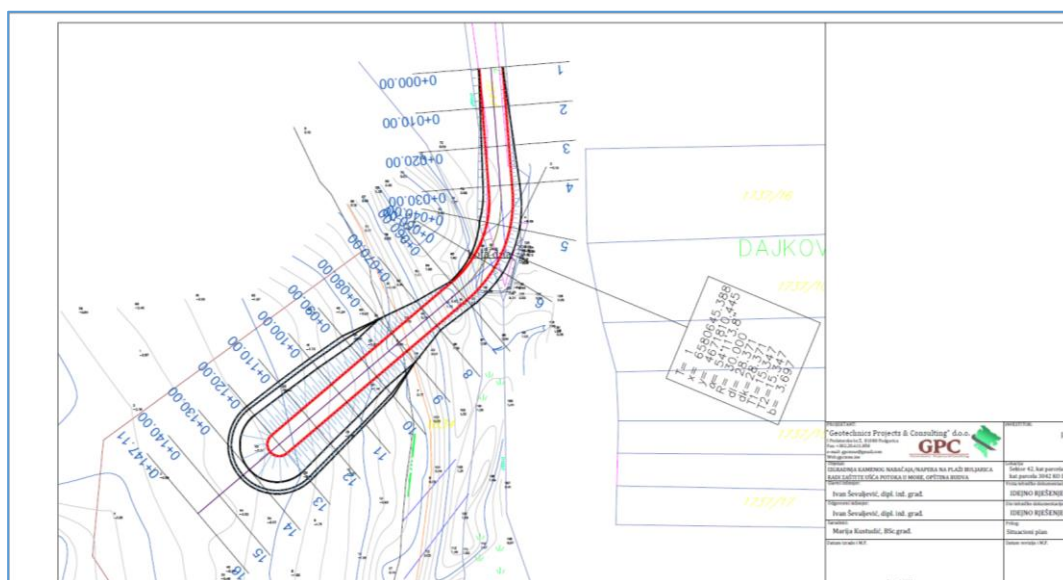
Glava napera nalazi se na dubini od približno dva metra. Naper se pruža pod blagim uglom u odnosu na pravac izbagerovanog kanala i štiti ulaz kanala od dejstva talasa. Za deo napera u moru gradi se prvo jezgro preko koga se polaže obloga od kamenih blokova. Potrebni su dodatni radovi na bagerovanju dna kanala kako bi na ulazu obezbedile dubine od oko 1,5 m.

Varijanta B:

Varijanta B napera označena je na Slici 6 braon bojom. Dužina napera od oko 45 m je desetak metara kraća u odnosu na Varijantu A, a pravac pružanja napera je neznatno promenjen. Dubina vode u zoni glave napera je oko 1,5 m. Kao i kod Varijante A potrebni su dodatni radovi na bagerovanju dna kanala kako bi na ulazu obezbedile dubine od oko 1,5 m.

Izgradnja zaštitnog objekta (napera) koji bi uticao na sporije zatrpavanje ušća kanala u more i zaštitu od dejstva talasa je neophodna bez obzira na dalji razvoj zaleđa plaže Buljarica.

Za potrebe izrade tehničke dokumentacije pribavljeni su vodni uslovi. Nakon studije izrađeno je idejno rešenje koje je uvažilo zaključke iznete u studiji i uslove koje su utvrdili nadležni organi.

Slika 7. Situacioni plan (izvor: IDEJNO RJEŠENJE, "GEOTECHNICS PROJECTS & CONSULTING" d.o.o Podgorica)

S obzirom da se radi o relativno kratkom objektu, rješenje konstrukcije napera nametnuto je tehnologijom građenja. Naper se fundira u plitkoj vodi, pa se ne može koristiti plovna mehanizacija, te planirana izgradnja napera počinje od obale nasipanjem jezgra napera. Po

završetku nasipanja jezgra počinje postavljanje zaštitnog sloja od kamenih blokova, idući od kraja napera ka obali.

Na predmetnoj lokaciji predviđeni su sledeći građevinski radovi: pripremni i zemljani, i to:

Pripremni radovi :

- Izvođenje i osiguranje pristupa vozila i mehanizacije gradilištu. Mobilizacija i demobilizacija opreme
- Geodetsko iskolčenje napera
- Oznaka i osiguranje gradilišta, primjene mjera zaštite na radu.

Zemljani radovi

- Nabavka, dovoz i ugradnja materijala kamenog nasipa 5-500 kg za izgradnju jezgra napera.
- Nabavka, dovoz i ugradnja primarne obloge - kamenog nabačaja

Uticaj na životnu sredinu je lokalna i privremena dok traju građevinski radovi.

3.2 Mogućem kumuliranju sa efektima drugih projekata

Trenutno predloženi projekat nema kumulativni efekat sa drugim projektima. Mogući su efekti u budućnosti u nekoj fazi razvoja turističkih planova za ovo područje.

Svi ključni zvanični dokumenti za Buljaricu ukazuju na njenu važnost za razvoj turističke i urbanističke ponude Crne Gore. Zbog toga se Buljarica pojavljuje u ključnim planskim dokumentima za Crnu Goru i obalno područje, ali su rađeni i planovi koji su vezani isključivo za Buljaricu. U daljem tekstu su navedeni neki od najvažnijih planskih dokumentata koji su rađeni uzadnjih dvadesetak godina:

PPPNOP - Crna Gora 2015, Prostorni plan posebne namjene za obalno područje Crne Gore

Buljarica interim concept master plan by PDL Sal - DarGroup for the Government of Montenegro, September 2013

Buljarica Coastal Development 2007, by Elisabeth de Portzamparc and Nicolas Petrovitch

Prostorni plan Morsko Dobro Crna Gora, 2006

Investments in tourism, 2005

Virgin Bay Resort Project

Tourism Masterplan of Montenegro, 2001

Opšte karakteristike dosadašnjih planova razvoja turizma u Buljarici su megalomanija, preterana urbanizacija, zanemarivanje ekoloških aspekata uređenja prostora i potpuno nepoznavanje hidroloških i hidruličkih karakteristika bujičnih tokova koji protiču kroz Naluško polje i ulivaju se u more.

Jedan od zaključaka se nameće u analiziranoj studiji a to je da "Ne sme se uopšte dopustiti da se rade planovi razvoja turizma u Buljarici pre nego što se reši problem odvodnjavanja suvišnih površinskih voda i obezbedi protočnost bujičnih tokova koji presecaju Naluško polje"

3.3 .Korišćenju prirodnih resursa i energije;

Tokom izvođenja projekta, u skladu sa idejnim rešenjem, koristiće se prirodni materijali i to:

- materijal za izgradnju kamenog nasipa 5-500 kg za jezgro napera i
- materijal za i ugradnju primarne obloge - kamenog nabačaja

Energija potrebna za realizaciju projekta identifikuje se samo kroz rad građevinske mehanizacije i energiju potrebnu za dopremanje i ugradnju materijala i organizaciju gradilišta bez značajnih dodatnih potreba za energijom.

3.4 Stvaranju otpada.

Tokom realizacijeprojekta nema generisanja otpada koji će nastati tokom izgradnje, zapravo je minimalan i svodi se na komunalni otpad koji nastaje prilikom rada gradilišta.

3.5 Zagađivanju i izazivanju neprijatnih mirisa

Obzirom na tip projekta koji podrazumeva upotrebu prirodnih materijala i gradilište sa minimalnim uticajem koji je prisutan samo tokom izvođenja građevinskih radova, realizacija projekta neće generisati zagađenje i neprijatne mirise.

3.6 Rizik u nastanka udesa (akcidenta), posebno u pogledu supstanci koje se koriste ili tehnika koje se primjenjuju, u skladu sa propisima.

Uz poštovanje mera prevencija udesa na gradilištu, tokom realizacije projekta nema opasnosti od udesa.

4 Prikaz glavnih alternative koje su razmatrane

Kroz analiziranu studiju razmatrane su dve alternative koje se razlikuju po dužini napera i relativno maloj promjeni položaja.

Zadržati postojeće stanje, kao jedna od mogućih alternativa, bez izgradnje zaštitnog napera je alternativa koja nije prihvatljiva obzirom na navedene okolnosti.

Realizacija projekta će uz primenu svih zakonskih obaveza i mera prevencije i zaštite životne sredine obezbediti adekvatnu i bezbednu zaštitu kanala od zapunjavanja materijalom, odnosno od dejstva talasa.

5 . Karakteristike mogućeg uticaja projekta na životnu sredinu

Mogući značajni uticaji projekta moraju se razmatrati u odnosu na karakteristike utvrđene tač. 1 i 2 ovog priloga, a naročito uzimajući u obzir:

Mreža zatrpanih kanala u Naluškom polju predstavlja najstariji sistem za odvodnjavanje u Crnoj Gori, izgrađen u doba Austrougarske monarhije. Sistem za odvodnjavanje suvišnih površinskih voda bio je aktivan sve do početka razvoja turizma u Crnoj Gori, kada je potpuno zapušten. Taj sistem za odvodnjavanje predstavlja istorijsko nasleđe pa se čišćenje glavnog odvodnog kanala može shvatiti kao početak revitalizacije starog sistema za odvodnjavanje.

U prošlosti su tokom poplava kroz glavne odvodne kanale u more ulazile ogromne količine nanosa (peska i šljunka) koje su doprinosile stabilnosti plaže u Buljarici. Kako su već nekoliko decenija zatrpani svi odvodni kanali u Naluškom polju plaža u Buljarici nema nikakav prilog

novih količina nanosa. Stoga je veoma važno da se obnovi protočnost svih odvodnih kanala jer se time obezbeđuje stabilnost plaže.

Čišćenje starog odvodnog kanala može imati samo pozitivne ekološke efekte jer doprinosi unapređenju postojećeg stanja životne sredine u zaleđu plaže Buljarica. Prokopani kanal će svakako uticati i na diverzifikaciju biljnog i životinjskog sveta u Naluškom polju.

Najzad, sa aspekta budućeg razvoja turizma mora se rešiti problem sprečavanja poplava kao i regulisanja režima površinskih i podzemnih voda u Naluškom polju. Dakle, time se potpuno opravdava čišćenje zatrpanih kanala starog sistema za odvodnjavanje i ujedno upozoravaju budući investitori na ozbiljnost problema uređenja režima voda u Naluškom polju.

Ne može se planirati razvoj i izgradnja kompleksnih i ekskluzivnih turističkih objekata na močvarnom zemljištu.

Tokom izgradnje napera, na ušću izbagerovanog odvodnog kanala, se ne mogu očekivati nikakvi ozbiljniji ekološki problem. Količine materijala koje će biti nasute u more su veoma male u odnosu na veličinu plaže pa mogu prouzrokovati samo lokalno zamućenje vode.

5.1 Stanovništvo

Gustina naseljenosti za opštinu Budva je 130,40 ljudi/km², sa izuzetnom neravnomernošću ukoliko se posmatraju gradske i ruralne zone opštine. Buljarice spadaju u ređe naseljene delove opštine Budva. Predmetni projekat je lociran na samoj plaži tako da u neposrednom okruženju nema stanovanja, ali ima sezonskih migracija stanovništva, odnosno tokom letnje sezone u široj zoni lokacije prisutan je veći broj stanovnika, turista koji posećuju plažu.

Tokom izvođenja projekta doći će do manjeg povećanja broja ljudi na lokaciji, prvenstveno zaposlenih koji će biti radno angažovani

Uz primenu adekvatnih mera, stanovništvo neće biti izloženi uticaju projekta ni u fazi realizacije a ni kasnije tokom eksploatacije projekta .

5.2 Flora i fauna

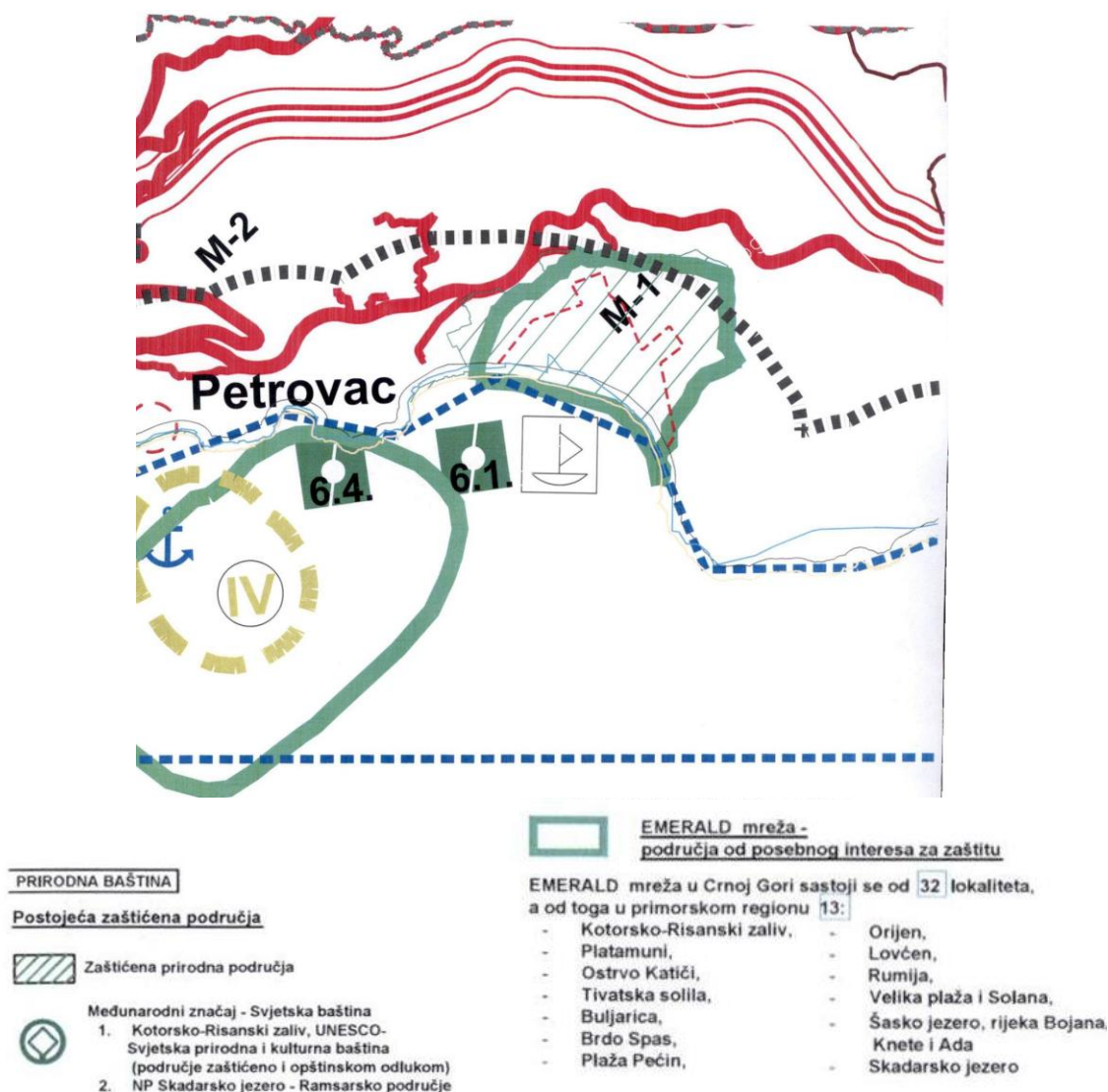
Biljni i životinjski svet (flora i fauna) u okolini predmetnog projekta ne mogu biti ugroženi izgradnjom i eksploatacijom predmetnog projekta. Šira lokacija predmetnog projekta u skladu sa pribavljenim Urbanističko-tehničkim uslovima za izradu tehničke dokumentacije za promjenu stanja u prostoru – uređenje kupališta, izgradnju obalnog šetališta, objekata pomorskog saobraćaja i inženjerskih objekata za zaštitu plaže, za sektor 49, od 03.12.2019. godine u djelu 11 Uslovi i mjere za zaštitu životne sredine navodi se da je zona Buljaričke močvare sa priobalnim dijelom imenovana područijem od posebnog interesaza zaštitu - EMERALD mreža.

Buljarica je 1968. godine zaštićena kao predio posebnih prirodnih odlika. Ovaj status dobija 4 ha plaže i to kao stanište kseromorfne vegetacije i vegetacije zaslanjenih staništa. Tada, međutim, nije bilo dovoljno podataka o drugim segmentima flore i faune.

Početakom 2006. godine Buljarica dobija status Emerald staništa Bernske konvencije kao jedinstvena, djevičanska i biodiverzitetom bogata uvala na obali Jadrana.

Godine 2007. Buljarica je proglašena za područje od međunarodnog značaja za boravak ptica (300 ha), prvenstveno kao gnjezdilište, zimovališta i odmorište na proljećnoj seobi ptica koje preko Jadrana dolaze iz Afrike.

Na osnovu Plan zaštite prirodne baštine (list 15) iz obuhvata PPPNOP (Službeni list CG, 56/18), čiji izvod je dat u pomenutim uslovima i prikazan na narednoj slici jasno se vidi da je zona plaže Buljarica određena kao Zaštićeno prirodna područja

Slika 8. Izvod iz urbanističkih uslova

Biodiverzitetske oblasti¹

Na prostoru Buljarice se jasno prepoznaju tri biodiverzitetske cjeline (oblasti) koje se sastoje iz specifičnih staništa naseljenih različitim vrstama.

Prvu oblast biodiverziteta čine morski i obalni ekosistemi, odnosno dio morskog dna i otvorenog mora koji okružuju kopneni dio Buljarice. Ova oblast obuhvata bentosnu zonu (zona morskog dna), litoralnu zonu (priobalna zona morske vode, od granice plime do krajnjih dubina gdje dopire sunčeva svjetlost), i pješčane/ šljunkovite plaže. Uprkos ograničenom vremenu i sredstvima (<http://buljarica.drustvoekologa.me/assets/data/ecosystem-based->

¹ <http://www.mans.co.me/wp-content/uploads/2020/10/Buljarica-Blago-Pa%C5%A1trovi%C4%87a-na-tajkunskoj-trpezi.pdf>

assessment-of-biodiversity-values-and-threats-in-buljarica.pdf), zabilježena su brojna staništa i vrste: ukupno **94 vrste životinja (ribe, mekušci, bodljokošci itd.)**, od kojih je 16 zaštićeno na nacionalnom ili internacionalnom nivou. Među morskim biljkama, posidonija je jedna od samo četiri morske cvjetnice Jadranskog mora, endem Mediterana, čije su livade neosporno veoma važne za formiranje (mikro) staništa brojnih drugih životnih formi mora, ali i važna karika u biogeohemijskim ciklusima. Dodatno, ove morske livade čuvaju plićake od jakih struja, a plaže od erozije.

Zona bentosa (morskog dna) sama predstavlja jednu od najvažnijih ekosistema Buljarice. Sastoji se iz četiri stanišna tipa sa spiska Aneksa I Habitatne direktive: sprudovi,

malo ili trajno prekriveni morskom vodom; livade posidonije; veliki plitki morski rukavci i zalivi i grebeni. Livade posidonije formiraju se na pokretnim pješčanim i šljunkom prekrivenim morskim dnom, na dubinama između 5m i 27m. Ove livade u mediteranskoj zoni priobalja smatraju se ranjivima. Fauna ovog dijela morskog dna izuzetno je bogata, s obzirom na to da livade posidonije podržavaju veliku raznolikost staništa, koja su kolonizirana raznim životnim formama. Livade pružaju zaštitu i sklonište, mjesto za razmnožavanje, podlogu za rast, i izvor hranljivih materija za brojne životinjske vrste. Pored toga što je proizvođač organske materije i kiseonika za okolinu, posidonija takođe učestvuje u prečišćavanju vode, zarobljavanju substrata (čestica tla) i ugljen dioksida, doprinosi zaštiti plaže kroz ublažavanje sila talasa.

Zona litorala (priobalja) pruža se od obale do 1.5km ka otvorenom moru. U ovoj zoni zabilježena je 51 vrsta riba, među kojima je 19 vrsta pretežno povezano sa staništem posidonije, 18 vrsta sa sprudovima, i 14 vrsta sa grebenima. Podaci sakupljeni u maju 2017. godine ukazuju na mogućnost mriješćenja plave ajkule u Buljarici, čija je populacija u Mediteranu kritično ugrožena. Pješčane i šljunkovite plaže posebno su važne za zaštitu veoma rijetkih vrsta algi, mekušaca, kao i biljaka.

Druga biodiverzitetska oblast su **slatkovodni i brakični sistemi** (u kojima dolazi do miješanja slane i slatke vode) koji, zapravo, imaju najveću potrebu za zaštitom. Ekosistemi močvarnog područja Buljarice dom su veoma bogate flore i faune. Buljarica je jedan od predjela koji je najbogatiji izvorima na cijeloj crnogorskoj obali.

Ovi brojni izvori snabdijevaju močvaru slatkom vodom, neophodni su za ljudsko blagostanje, kao i za populacije biljaka i životinja Buljarice.

Buljarica je žarište za viline konjiće i leptire (prisutno je 41, odnosno 61 vrsta). Na Buljarici je ukupno registrovano **175 vrsta insekata** što znači da leptiri i vilini konjići čine njihovu većinu.

Od svih vodozemaca prisutnih u Crnoj Gori, ovdje je pronađeno 79%, odnosno 11 vrsta. Svi su zaštićeni na nacionalnom ili međunarodnom nivou.

Buljarica ima **22 vrste gmizavaca** (61% od svih gmizavaca Crne Gore), od kojih je većina zaštićena. Sa četiri vrste kornjača, 9 vrsta guštera i 9 vrsta zmija,

Buljarica predstavlja tipičan herpetološki rezervat. I vodozemci i gmizavci

pružaju niz ekosistemskih usluga, ali sa ljudske tačke gledišta, jedna od najvažnijih usluga je kontrola brojnosti glodara i insekata, koji mogu da nanesu štetu čovjeku, npr. prenošenjem zaraznih bolesti, smanjenjem usjeva, ili su predatori nad insektima oprašivačima.

Fauna ptica Buljarice posebno je bogata: zabilježeno je 178 vrsta, od kojih se 93 ovdje i gnijezdi. Ukoliko dodamo migratorne i/ili vrste koje ovdje zimuju, broj vrsta ptica povećava se

na 220 – 250. Osim što pruža uslove za dom, gniježđenje i pronalazak hrane, Buljarica je i dio Jadranske migratorne rute za mnoge od ovih vrsta.

Među sisarima, slijepi miševi su najinteresantnija grupa: svih 7 vrsta ovdje zabilježenih je zaštićeno. Osim njih, ovdje su registrovani i zlatni šakal, lisica, divlji vepar, zec itd.

Treća biodiverzitetska oblast su suvozemna i kraška staništa, sa čak 36 tipova staništa (od kojih je 17 zaštićeno). Ovdje je zabilježeno više od 250 vrsta vaskularnih biljaka, od kojih je nekoliko rijetkih i/ili zaštićenih vrsta. Brojne životinjske vrste takođe zavise od ovih staništa, posebno razni insekti, gmizavci i ptice.

Duž močvarnog područja rasute su **visoke livade**. Nekada su one redovno košene, jednom ili dva puta godišnje, zarad sakupljanja sijena za krave i ovce. Prateći pad trendova u vezi sa tradicionalnim držanjem stoke, mnogi od ovih travnjaka nijesu košeni i održavani proteklih 20-30 godina; prepušteni su prirodnom procesu smjene vegetacije od žbunastog stadijuma do šuma. Ipak, floristička kompozicija i dalje pokazuje prisustvo nekih rijetkih biljnih vrsta.

U zaleđu plaže su prisutni kameniti pašnjaci i makija, zatim termofilne hrastove šume. Pored mora su klifovi i isturene stijene itd

Obzirom na veličinu projekta i privremeni uticaj tokom faze izgradnje, pretpostavka je da projekat izgradnje napera neće bitno uticati na floru i faunu šireg prostora

5.3 Zemljište

Što se fizičkih uticaja na zemljište tiče (promjena lokalne topografije, erozija tla, klizanje zemljišta i slično) izvođenjem radova doći će do promjene u dijelu gdje se gradi naper, obzirom da sam projekat predviđa nasipanje. Direktni uticaji na zemljište su uglavnom u toku izgradnje u smislu zauzimanja zemljišta.

Usled realizacije projekta zemljište može biti izloženo riziku samo usled akcidentnih situacija. (požar ili neadekvatno postupanje sa građevinskom mehanizacijom prilikom transporta, odnosno dopremanja materijala do lokacije), kao i prolivanjem i prosipanjem nafte i naftinih derivata poreklom od građevinskih mašina.

Neadekvatno odlaganje otpada (građevinski šut i materijal) može dovesti do devastacije prostora prilikom izvođenja projekta. Takođe, ukoliko se na lokaciji projekta vrši zamjena ulja i punjenje rezervoara kamiona i građevinskih mašina gorivom može doći usljed prosipanja ulja ili goriva do zagađenja zemljišta. Ovaj uticaj je ograničenog vremenskog trajanja, odnosno do momenta završetka projekta.

Odlaganje otpada može imati uticaja na kvalitet životne sredine na lokaciji projekta ukoliko se ne bude vršilo njegovo adekvatno odlaganje. Tako je tokom izvođenja projekta predviđeno da se sav građevinski otpad i višak građevinskog materijala uklanja sa lokacije projekta.

5.4 Voda

Za potrebe tehničke dokumentacije pribavljeni su vodni uslovi i implementirani su u idejno rešenje.

Predmetni projekat ima uticaja, zapravo je direktno usmeren, na regulaciju dinamike talasa kako bi umanjio štetno dejstvo talasa. Takođe je u konekciji sa režimom bujičnih tokova iz zaleđa. Međutim realizacija predmetnog projekta omogućava ublažavanje prirodnog štetnog dejstva vode na izgrađenu i buduću infrastrukturu.

Sa druge strane, uzimajući u obzir da će se koristiti prirodni materijali i preduzimati sve mere zaštite tokom izvođenja radova na gradilištu neće doći do zagađenja morske vode ili površinskih vodana obali.

Do negativnog uticaja na kvalitet zemljišta i podzemnih voda može doći uslijed procurivanja ulja i goriva iz mehanizacije u toku realizacije objekata. Ukoliko do toga dođe neophodno je zagađeno zemljište skinuti, skladištiti ga privremeno u zatvorena burad, u zaštićenom prostoru lokacije, shodno Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 64/11 i 39/16).

Da se ne bi desile navedena akcidentna situacija, neophodna je redovna kontrola građevinske mehanizacije.

Uticaj eksploatacije objekta na vode neće biti značajan u smislu kvaliteta, već samo u smislu menjanja dinamike kretanja jer će se u toku eksploatacije objekta nema sanitarnih voda, dok će se atmosfere vode sa napera koji je izgrađen od prirodnih materijala slivati i procedivati kroz prirodnu sredinu.

5.5 Vazduh

U fazi izvođenja radova može doći do rasejavanja prašine sa gradilišta. Tokom eksploatacije predmetnog projekta ne očekuje se prekoračenje GVE zagađujućih materija u vazduh. Predmetni projekat ne narušava kvalitet životne sredine. Uz adekvatnu primenu preventivnih mera, ne očekuje se prekoračenje GVE zagađujućih materija u vazduh.

Za izvođenje radova na realizaciji planiranog projekta predviđeno je angažovanje standardne građevinske mehanizacije (mehanizacija za iskope, transport materijala i dr), čiji rad neće proizvesti emisije u vazduh koje bi bile iznad zakonom propisanih vrijednosti. Obzirom da projektnom dokumentacijom nijesu precizirane karakteristike angažovane mehanizacije, to nije postojala mogućnost da se eventualne emisije u vazduh prilikom njenog rada kvantifikuju.

Kvalitet vazduha umnogome zavisi od meteoroloških parametara i klimatskih karakteristika. Ovo znači da će i kvalitet vazduha biti različit u različitim godišnjim dobima i pri različitim vremenskim prilikama.

Obzirom na položaj lokacije projekta ne postoji mogućnost prekograničnog zagađenja vazduha..

5.6 Nepokretna kulturna dobra i arheološka nalazišta

Šira lokacija predmetnog projekta u skladu sa pribavljenim Urbanističko-tehničkim uslovima za izradu tehničke dokumentacije za promjenu stanja u prostoru – uređenje kupališta, izgradnju obalnog šetališta, objekata pomorskog saobraćaja i inženjerskih objekata za zaštitu plaže, za sektor 49, od 03.12.2019. godine u djelu 13. Potreba izrade urbanističkog projekta navodi se “Za naselja i dijelove naselja koji predstavljaju nepokretna kulturna dobra od međunarodnog i nacionalnog značaja je obavezno donošenje urbanističkog projekta, nakon donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, shodno članu 45 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata. Članom 216 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata propisano je da je rok za donošenje generalnog plana regulacije CG oktobar 2020.godine. Projektni zadatak za Urbanistički projekat izrađuje glavni gradski arhitekta, na osnovu smjernica iz Plana generalne regulacije Crne Gore, po pribavljenom mišljenju glavnog državnog arhitekta i Uprave za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore. Urbanistički projekat izrađuje privredno društvo koje izrađuje tehničku dokumentaciju (projekat). Skupština jedinice lokalne samouprave donosi urbanistički projekat. Ako je inicijativu za izradu

urbanističkog projekta podnio zainteresovani korisnik prostora, troškovi izrade urbanističkog projekta padaju na njegov teret“.

U široj zoni Buljarica nalaze se dva evidentirana kulturna dobra : Crkva Sv. Petra, Mažiči i Crkva Sv. Trojice, ali je udaljenost od mikrolokacije prevelika kako bi se razmatrao ikakav uticaj na ova kulturna dobra.

Na prostoru u obuhvatu mikrolokacije, odnosno prostoru neposredne okoline predmetnog projekta nema registrovanih kulturnih dobara. Svakako da je izvođač građevinskih i drugih radova dužan da, ukoliko naiđe na arheološka nalazišta ili arheološke predmete, bez odlaganja prekine radove i obavesti nadležni zavod za zaštitu spomenika kulture i da preuzme mere da se nalaz ne uništi i ne ošteti i da se sačuva na mestu i u položaju u kom je otkriven.

5.7 Pejzaž

Projektovani naper nalazi se na jednoj od najlepših plaža, biće vidljiv i imaće uticaja na pejzaž. neosporno će biti vidljiv u prostoru. činjenica da se radi od prirodnih materijala obezbediće da kao takav bude uklopljen u pejzaž. . Obzirom na izgled objekta uticaj na pejzaž se može zanemariti, naročito ako se ima na umu korisno dejstvo objekta na funkcionisanje kanala koji ima nekoliko funkcija. Takođe nije zanemarljivo da će se izgradnjom napera umanjiti i vizuelni efekti bujica čije dejstvo je takođe vidljivo.

5.8 Stvaranje otpada

Prilikom dopremanja građevinskog materijala do lokacije magacina doći će do stvaranja otpada. Drugi generisani otpad tokom izgradnje i eksploatacije projekta biće tretirani u skladu sa važećom regulativom a na način da ne izazivaju efekte na životnu sredinu. Tokom izvođenja projekta javiće se građevinski otpad (neiskorišćeni materijal od kamenog nabačaja iskopa i otpad u toku izgradnje), koji će biti uredno deponovan, shodno Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 64/11 i 39/16).

5.9 Buka

Prilikom izgradnje objekata, usljed rada građevinskih mašina doći će do povećanja nivoa buke i vibracija, ali će ista biti lokalnog karaktera samo na lokalietu gradilišta. Emitovanja svjetlosti, toplotne energije i elektro-magnetnog zračenja neće biti.

Funkcionisanje projekta neće prouzrokovati buku, kao ni vibracija, emisije svjetlosne i toplotne energije kao ni elektromagnetno zračenja

5.10 Građevine

Građevine nisu ugrožene eksploatacijom predmetnog projekta jer ih nema u blizini. Svtha projekta je da štiti revitalizovan kanal.

5.11 Moguće kumuliranje sa efektima drugih projekata

Nema kumulativnih efekata sa drugim projektima. Shodno namjeni objekta, ne postoje faktori koji bi kumulativno sa iznesenim uticajima imali veće negativne posljedice po životnu sredinu na ovoj lokaciji ili u njenoj blizini.

U toku eksploatacije uz adekvatnu primenu preventivnih mera, predmetni projekat ne narušava kvalitet životne sredine. Imajući u vidu karakter objekta u toku njegovog funkcionisanja neće se izvršiti depozicija hemijskih i drugih materija koje bi mogle uticati na zagađenje zemljišta, voda i mora.

Projekat neće dovesti do većih socijalnih promjena u demografskom smislu i tradicionalnom načinu života u odnosu na postojeće stanje.

5.12 Rizik nastanka udesa

Pri izgradnji objekata poslodavac koji izvodi radove dužan je da izradi Elaborat o uređenju gradilišta u skladu sa Pravilnikom o sadržaju Elaborata o uređenju gradilišta (Službeni list RCG broj 04/99).

Aktivnosti od interesa za odbranu sprovoditi na osnovu Zakona o odbrani ("Službeni list RCG" 47/2007) i podzakonskih akata koja prizlaze iz ovog zakona. Na stabilnost objekata negativan uticaj može imati pojava jakog zemljotresa. Područje predmetne lokacije pripada IX stepenu MCS skale, zato izgradnja, rekonstrukcija i eksploatacija objekata mora biti u skladu sa važećim propisima i principima za antiseizmičko projektovanje i građenje u skladu sa Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG” br. 64/17., 44/18., 63/18. i 11/19.).

Faza eksploatacije projekta je statična. Nema procesa koji se odvijaju u objektu, radi se objektu unutar koga se ne odvija nikakav proces. Predmetni projekat nema značajnih neposrednih, posrednih, sekundarnih, kumulativnih, dugoročnih i stalnih uticaja na životnu sredinu.

Važno je utvrditi jasne procedure za postupanje u slučajevima udesa (odgovorno lice, način obaveštavanja i alarmiranja i redosled aktivnosti na zaustavljanju odnosno postupanju prilikom udesa i dr.)

6 MJERE ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA

Izgradnja kamenog nabačaja/napera na plaži Buljarica, opština Budva planirana je radi zaštite ušća potoka u more. Zbog svoje specifičnosti, ova vrsta objekata, može biti uzročnik degradacije životne sredine isključivo tokom izgradnje objekta ukoliko se u toku izvođenja radova, ne preduzmu odgovarajuće preventivne mjere zaštite. Sa druge strane tokom eksploatacije objekta uticaj na životnu sredinu je minimalan, svodi se isključivo na vizuelni efekat i menjanje pejzaža, nema nikakve interakcije sa okruženjem, tako da nema emisije štetnih supstanci u zemljište, vodu ili vazduh.

Na osnovu analize svih karakteristika postojeće lokacije, kao i karakteristika planiranih postupaka u okviru lokacije, ukazuje, da su ostvareni osnovni uslovi za smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu. Za neke uticaje na životnu sredinu, koje je moguće očekivati, potrebno je preduzeti odgovarajuće preventivne mjere zaštite, kako bi se nivo pouzdanosti čitavog sistema podigao na još veći nivo. Sprečavanje, smanjenje i otklanjanje štetnih uticaja može se sagledati preko mjera zaštite predviđenih tehničkom dokumentacijom, mjera zaštite predviđenih prilikom izgradnje objekta, mjera zaštite u toku eksploatacije objekta i mjera zaštite u akcidentu.

Mjere zaštite predviđene zakonima i drugim propisima

Mjere zaštite životne sredine predviđene zakonima i drugim propisima proizilaze iz zakonski normi koje je neophodno ispoštovati pri izgradnji objekta. Osnovne mjere su:

- Obzirom na značaj objekta, kako u pogledu njegove sigurnosti tako i u pogledu zaštite ljudi i imovine, prilikom projektovanja, izgradnje potrebno je pridržavati se svih važećih zakona i propisa koji regulišu predmetnu problematiku.

- Ispoštovati sve regulative (domaće i Evropske) koje su vezane za granične vrijednosti intenziteta određenih faktora kao što su prevashodno zagađenje vazduha, voda i nivoa buke, i dr.
- Obezbijediti određeni nadzor prilikom izvođenja radova radi kontrole sprovođenja propisanih mjera zaštite od strane stručnog kadra za sve faze.
- Obezbijediti instrumente, u okviru ugovorne dokumentacije koju formiraju Nosioc projekta i izvođač, o neophodnosti poštovanja i sprovođenja propisanih mjera zaštite.

Mjere zaštite predviđene prilikom izgradnje objekta

Mjere zaštite životne sredine u toku realizacije projekta obuhvataju mjere koje je neophodno preduzeti za dovođenje kvantitativnih negativnih uticaja na dozvoljene granice, kao i preduzimanje mjera kako bi se određeni uticaji sveli na minimum: Osnovne mjere su:

- Izvođač radova je dužan organizovati postavljanje gradilišta tako da njegovi privremeni objekti, postrojenja, oprema itd. ne utiču na treću stranu.
- Građevinska mehanizacija koja će biti angažovana na izvođenju projekta treba da zadovolji Evropske standarde za vanputnu mehanizaciju (EU Stage III B i Stage IV iz 2006. odnosno 2014. god.) prema Direktivi 2004/26/EC).
- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju: građevinske mašine i vozila u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog smanjenja buke, kao i eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja.
- Materijal pri transportu na predviđenu lokaciju treba da bude pokriven.
- Obezbeđenje dovoljnog broja posebnih, mobilnih kontejnera, prema broju stalnih i privremenih radnika za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada sa lokacije obavljanja radova u fazi izgradnje otpada.
- Vršiće se sakupljanje, sortiranje, pakovanje i privremeno skladištenje nastalog otpada tokom izgradnje objekata;
- Čvrsti komunalni i građevinski otpad sakupljaće se isključivo u namenske kontejnere, a pražnjenje poveriti nadležnom JKP;
- Reciklabilni otpad (metal, drvo, staklo, plastika) je potrebno posebno sakupiti i propisno odložiti do predaje licu koje je ovlašćeno ili ima dozvolu za upravljanje navedenim vrstama otpada;
- Nastali čvrsti potencijalno opasni otpad (zauljenu opremu, kontaminirano zemljište, iskorišćeni sorbent za uljne materije, pesak, farbu, ambalažu od farbe i zaštitnih sredstava, i dr.) klasifikovati i sakupiti u odgovarajuće kontejnere i izvršiti karakterizaciju otpada;
- Tečni opasni otpad (zauljene vode, hidrauličnu tečnost, iskorišćena motorna ulja, kao i maziva i dr.) odložiti zavisno od količine u cisterne i atestiranu, obeleženu metalnu burad i izvršiti karakterizaciju;
- Dalji postupak sa čvrstim i tečnim opasnim otpadom uskladiti sa rezultatima karakterizacije otpada, a preuzimanje i konačno zbrinjavanje poveriti ovlašćenom pravnom licu;
- Izvršiti revitalizaciju zemljišta, tj. sanaciju okolo objekta poslije završenih radova, tj. ukloniti predmete i materijale sa površina korišćenih za potrebe gradilišta odvoženjem na odabranu deponiju.

Mjere zaštite u toku redovnog rada objekta

U analizi mogućih uticaja konstatovano je da u toku eksploatacije objekata neće biti većih uticaja na životnu sredinu, tako da nema potrebe za preduzimanjem većeg broja mjera zaštite.

U tom smislu potrebno je:

- Redovno praćenje stabilnosti objekta i redovno održavanje

Mjere zaštite životne sredine u toku akcidenta –

Definisanje mogućih udesnih situacija je polazni korak u analizi rizika posmatranog objekta na životnu sredinu. Do ovakvih događaja na predmetnom projektu može doći:

- prosipanja goriva i ulja pri izgradnji objekta,
- pri elementarnim nepogodama ili prirodnim katastrofama, odnosno zemljotresima u konkretnom slučaju.

Takođe obuhvataju mjere koje je neophodno preduzeti da se akcident ne desi, kao i preduzimanje mjera kako bi se uticaji u toku akcidenta ublažio.

U mjere zaštite spadaju:

- Za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa tehničke ispravnosti vozila.
- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju (građevinske mašine i vozila) u ispravnom stanju, sa ciljem eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja u toku rada.
- U koliko dođe do prosipanje goriva i ulja iz mehanizacije u toku izgradnje objekta neophodno je zagađeno zemljište skinuti, skladištiti ga u zatvorena burad, u zaštićenom prostoru lokacije, shodno Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG” 64/11 i 39/16) i zamijeniti novim slojem.

Napomena: Pored navedenog sve akcidentne situacije koje se pojave rješavaće se u okviru Plana zaštite i spašavanja - Preduzetnog plana

Ostale mere

- Izvođenje radova sprovede se uz odobrenje nadležnog organa;
- Pre početka izvođenja radova izvršiće se pripremni radovi, obezbediće se sve lokacije koje su planirane za potrebe izvođenja radova kao i drugi radovi kojima se obezbeđuje neposredno okruženje, život i zdravlje ljudi;
- Obezbediće se odgovarajuća HTZ oprema zaposlenima na radilištu;
- Preduzeće se sve neophodne mere zaštite prirode u akcidentnim situacijama uz obavezu obaveštavanja nadležnih inspeksijskih službi;
- Radnici angažovani na izvođenju projekta upoznaće se sa potencijalnim uticajama radova na kvalitet životne sredine kao i merama za njihovo smanjenje.
- Investitor je u obavezi da ispuni zahteve propisane zakonskim i podzakonskim propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine.

Podaci o mogućim teškoćama

Tokom izrade Zahtjeva za odlučivanje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu projekta „Izgradnja kamenog nabačaja/napera na plaži Buljarica radi zaštite ušća potoka u more, opština Budva“. Za potrebe JAVNO PREDUZEĆE ZA UPRAVLJANJE MORSKIM DOBROM CRNE

GORE obrađivač zahteva nije naišao na teškoće usled tehničkih nedostataka i nepostojanja odgovarajućeg stručnog znanja.

7 IZVORI PODATAKA

Zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu projekta „Izgradnja kamenog nabačaja/napera na plaži Buljarica radi zaštite ušća potoka u more, opština Budva“, urađen je u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju dokumentacije koja se sprovodi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata („Sl. list CG“, br. 19/19).

Prilikom izrade zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu navedenog objekta, korišćena je sledeća:

Zakonska regulativa:

- Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG“ br. 64/17, 44/18, 63/18 i 11/19 i 82/20).
- Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“ br. 52/16).
- Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“ br. 54/16).
- Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list CG“ br. 49/10, 40/11 i 44/17).
- Zakon o vodama („Sl. list CG“ br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16 i 2/17).
- Zakon o moru ("Sl. list CG", br. 6/08)
- Zakon o morskome dobru ("Sl. list RCG", br. 14/92, 27/94 i "Sl. list CG", br. 51/08 i 21/09).
- Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list CG“ br. 25/10 i 43/15).
- Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 28/11 i 01/14).
- Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“ br. 64/11 i 39/16).
- Zakon o komunalnim djelatnostima („Sl. list CG“ br. 55/16 i 74/16).
- Pravilnikom o bližem sadržaju dokumentacije koja se sprovodi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata ("Sl. listu CG", br. 19/19).
- Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG“, br. 60/11).
- Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG“, br. 21/11 i 32/16).
- Uredba o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u vazduhu iz stacionarnih izvora („Sl. list CG“, br. 10/11).
- Pravilniku o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br. 18/97).
- Pravilniku o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list CG“, 25/19).
- Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda („Sl. list CG“, 52/19).

- Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19).
- Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG” br. 59/13 i 83/16).
- Uredba o načinu i uslovima skladištenja otpada („Sl. list CG” br. 33/13 i 65/15)

Upitnik za odlučivanje o potrebi procjene uticaja

KRATAK OPIS PROJEKTA			
<i>Re br.</i>	<i>Pitanje</i>	<i>DA/NE Kratko pojašnjenje po navedenim tačkama</i>	<i>Da li će to imatiznačajne posljedice? DA/NE i zašto?</i>
1	Da li izvođenje projekta podrazumijeva aktivnosti koje će prouzrokovati fizičke promjene na lokaciji, i to: a) topografije, b) korišćenja zemljišta, c) izmjenu vodnih tijela?	Da Zanemarljive dimenzije objekta	Ne Radi se o objektu malih dimenzija
2	Da li funkcionisanje projekta podrazumijeva aktivnosti koje će prouzrokovati fizičke promjene na lokaciji, i to: a) topografije, b) korišćenja zemljišta, c) izmjenu vodnih tijela?	Da Zanemarljive dimenzije objekta	Ne Radi se o objektu malih dimenzija
3	Da li prestanak funkcionisanja projekta podrazumijeva aktivnosti koje će prouzrokovati fizičke promjene na lokaciji, i to: a) topografije, b) korišćenja zemljišta, c) izmjenu vodnih tijela?	Ne	Ne
4	Da li izvođenje projekta podrazumijeva korišćenje prirodnih resursa, posebno resursa koji nijesu obnovljivi ili koji se teško obnavljaju, kao što su: a) zemljište, b) vode, c) šume, d) mineralne sirovine?	Da Za izvođenje je potreban kamen	Ne Radi se o objektu malih dimenzija
5	Da li funkcionisanje projekta podrazumijeva korišćenje prirodnih resursa, posebno resursa koji nijesu obnovljivi ili koji se teško obnavljaju, kao što su: a) zemljište, b) vode, c) šume, d) mineralne sirovine?	Ne	Ne
6	Da li projekat podrazumijeva korišćenje ili proizvodnju materija ili materijala koji mogu biti štetni po ljudsko zdravlje ili životnu sredinu u postupku : a) proizvodnje/aktivnosti, b) skladištenja, c) transporta, rukovanja?	Ne	Ne

7	Da li će na projektu nastajati čvrsti otpad tokom: a) izvođenja, b) funkcionisanja ili c) prestanku funkcionisanja?	Da tokom izvođenja radova	Ne Radi se malim količinama koje će biti adekvatno zbrinute
8	Da li će pri izvođenju projekta dolaziti do ispuštanja u vazduh: a) zagađujućih materija, b) opasnih i otrovnih materija, c) neprijatnih mirisa?	Ne	Ne
9	Da li će pri funkcionisanju projekta dolaziti do ispuštanja u vazduh: a) zagađujućih materija, b) opasnih i otrovnih materija, c) neprijatnih mirisa?	Ne	Ne
10	Da li će izvođenje projekta prouzrokovati: a) buku, b) vibracije, c) emitovanje svjetlosti, d) emitovanje toplotne energije ili e) emitovanje elektromagnetnog zračenja?	Da samo buku koja nastaje pri građevinskim radovima	Ne Ograničeno, privremeno tokom izvođenja radova
11	Da li će funkcionisanje projekta prouzrokovati: a) buku, b) vibracije, c) emitovanje svjetlosti, d) emitovanje toplotne energije ili e) emitovanje elektromagnetnog zračenja?	Ne	Ne
12	Da li će izvođenje projekta prouzrokovati kontaminaciju zagađujućim materijama: a) zemljišta, b) površinskih voda, c) podzemnih voda?	Ne	Ne
13	Da li će funkcionisanje projekta prouzrokovati kontaminaciju zagađujućim materijama: a) zemljišta, b) površinskih voda, c) podzemnih voda?	Ne	Ne
14	Da li će prestanak funkcionisanja projekta prouzrokovati kontaminaciju zagađujućim materijama a) zemljišta, b) površinskih voda, c) podzemnih voda?	Ne	Ne

15	<p>Da li će postojati bilo kakav rizik od udesa (akcidenta), koji može ugroziti ljudsko zdravlje ili životnu sredinu, tokom:</p> <p>a) izvođenja projekta, b) funkcionisanja projekta, c) prestanka funkcionisanja projekta?</p>	<p>Da</p> <p>Tokom izvođenja radova ukoliko se ne poštuju propisane mere i adekvatno obezbeđenje gradilišta ili mjere zaštite na radu</p> <p>zemljotres</p>	<p>Ne</p> <p>Ograničeno, privremeno tokom izvođenja radova</p>
16	<p>Da li će projekat dovesti do socijalnih promjena, u:</p> <p>a) demografskom smislu, b) tradicionalnom načinu života, c) zapošljavanju, d) drugo?</p>	Ne	Ne
17	<p>Da li postoje bilo koji drugi faktori koje treba analizirati, kao što je razvoj koji će uslijediti, koji bi mogli dovesti do posljedica po životnu sredinu ili do kumulativnih uticaja sa drugim, postojećim ili planiranim aktivnostima:</p> <p>a) na lokaciji, b) u blizini lokacije?</p>	Ne	Ne
18	<p>Da li ima područja na lokaciji, koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta, a koja su zaštićena po međunarodnim ili domaćim propisima, zbog svojih:</p> <p>a) ekoloških, b) prirodnih, c) pejzažnih, d) istorijskih, e) kulturnih ili f) drugih vrijednosti?</p>	<p>Da</p> <p>Lokacija je deo Spomenika prirode "Plaža Buljarica"</p>	<p>Ne</p> <p>Radi se o objektu malih dimenzija i uticajima privremenog karaktera tokom izvođenja radova</p>
19	<p>Da li ima područja u blizini lokacije, koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta, a koja su zaštićena po međunarodnim ili domaćim propisima, zbog svojih:</p> <p>a) ekoloških, b) prirodnih, c) pejzažnih, d) istorijskih, e) kulturnih ili f) drugih vrijednosti?</p>	<p>Da</p> <p>Lokacija je deo Spomenika prirode "Plaža Buljarica"</p>	<p>Ne</p> <p>Radi se o objektu malih dimenzija i uticajima privremenog karaktera tokom izvođenja radova</p>
20	<p>Da li ima osjetljivih područja na lokaciji, koja mogu biti zagađena izvođenjem projekta, a koja su važna ili osjetljiva zbog ekoloških razloga, kao što su:</p> <p>a) močvare, b) vodotoci ili druga vodna tijela, c) planinska ili šumska područja, d) priobalje?</p>	<p>Da</p> <p>Lokacija je vezana za kanal</p>	<p>Ne</p> <p>Radi se o objektu koji podržava uređenje ušća, štiti ušće kanala od dejstva talasa</p>

21	Da li ima osjetljivih područja u blizini lokacije, koja mogu biti zagađena izvođenjem projekta, a koja su važna ili osjetljiva zbog ekoloških razloga, kao što su: a) močvare, b) vodotoci ili druga vodna tijela, c) planinska ili šumska područja, d) priobalje?	Ne	Ne
22	Da li ima zaštićene ili osjetljive vrste faune i flore, na primjer za naseljavanje, leženje, odrastanje, odmaranje, prezimljavanje i migraciju, koja mogu biti zagađene ili ugrožene realizacijom projekta: a) na lokaciji ili b) u blizini lokacije?	Da	Ne Radi se o objektu malih dimenzija i uticajima privremenog karaktera tokom izvođenja radova
23	Da li postoje površinske ili podzemne vode koje mogu biti zahvaćene uticajem Projekta: a) na lokaciji ili b) u blizini lokacije?	Da Lokacija je je vezana za kanal	Ne Radi se o objektu koji podržava uređenje ušća, štiti ušće kanala od dejstva talasa
24	Da li postoje područja ili prirodni oblici visoke ambijentalne vrijednosti koji mogu biti zahvaćeni uticajem Projekta a) na lokaciji ili b) u blizini lokacije?	Ne	Ne
25.	Da li postoje površine ili objekti koji se koriste za rekreaciju, akoji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta: a) na lokaciji ili b) u blizini lokacije?	Ne	Ne
26	Da li postoje transportni pravci koji mogu biti zagušeni ili koji prouzrokuju probleme po životnu sredinu, koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta a) na lokaciji ili b) u blizini lokacije?	Ne	Ne
27	Da li se projekat planira na lokaciji na kojoj će vjerovatno biti vidljiv velikom broju ljudi?	Da	Ne
28	Da li na lokaciji ima područja, koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta, a koji su od a) historijskog ili b) kulturnog značaja?	Ne	Ne
29	Da li u okolini lokacije ima područja ili, koji mogu biti zahvaćena uticajem projekta, a koji su od a) historijskog ili b) kulturnog značaja?	Ne	Ne
30.	Da li se projekat planira na lokaciji koja će zbog toga pretrpjeti gubitak zelenih površina?	Ne	Ne
	Da li se na lokaciji projekta zemljište koristi u namjene, kao što su: a) stanovanje,	Da Plaža Buljarica	Ne Radi se o objektu malih dimenzija i uticajima

31	<ul style="list-style-type: none"> b) vrtlarstvo, c) industrijske ili trgovačke aktivnosti, d) rekreacija, e) javni otvoreni prostor, f) javni objekti, g) poljoprivredna proizvodnja, h) šume, i) turizam, j) rudarske ili druge aktivnosti? 		privremenog karaktera tokom izvođenja radova
32	<p>Da li se u blizini lokacije projekta zemljište koristi u namjene, kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) stanovanje, b) vrtlarstvo, c) industrijske ili trgovačke aktivnosti, d) rekreacija, e) javni otvoreni prostor, f) javni objekti, g) poljoprivredna proizvodnja, h) šume, i) turizam, j) rudarske ili druge aktivnosti? 	Da Plaža Buljarica	Ne Radi se o objektu malih dimenzija i uticajima privremenog karaktera tokom izvođenja radova
33	Da li je lokacija na kojoj se planira projekat u skladu sa prostorno-planskom dokumentacijom?	Da	Ne
34	<p>Da li postoje područja sa velikom gustom naseljenosti ili izgrađenosti, koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) na lokaciji ili b) u blizini lokacije? 	Ne	Ne
35	<p>Da li se na lokaciji nalaze specifični (osjetljivi) objekti, kojimogu biti zahvaćeni uticajem projekta, kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bolnice, b) škole, c) vjerski objekti, d) javni objekti, e) dječji vrtići, f) slično? 	Ne	Ne
36	<p>Da li se u blizini lokacije nalaze specifični (osjetljivi) objekti, koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta, kao što su :</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bolnice, b) škole, c) vjerski objekti, d) javni objekti, e) dječji vrtići, f) f) slično? 	Ne	Ne

37	<p>Da li na lokaciji ima područja sa važnim, visoko kvalitetnim ili rijetkim resursima, koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta, kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) podzemne vode, b) površinske vode, c) šume, d) poljoprivredna područja, e) ribolovna područja, f) lovna područja, g) zaštićena prirodna dobra, h) mineralne sirovine i dr? 	<p>Da Lokacija je deo Spomenika prirode "Plaža Buljarica"</p>	<p>Ne Radi se o objektu malih dimenzija i uticajima privremenog karaktera tokom izvođenja radova</p>
38	<p>Da li u blizini lokacije ima područja sa važnim, visoko kvalitetnim ili rijetkim resursima, koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta, kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) podzemne vode, b) površinske vode, c) šume, d) poljoprivredna područja, e) ribolovna područja, f) lovna područja, g) zaštićena prirodna dobra, h) mineralne sirovine i drugo? 	<p>Da Lokacija je deo Spomenika prirode "Plaža Buljarica"</p>	<p>Ne Radi se o objektu malih dimenzija i uticajima privremenog karaktera tokom izvođenja radova</p>
39	<p>Da li ima područja koja već trpe zagađenje ili štetu na životnu sredinu, a koja mogu biti dodatno ugrožena projektom,</p> <ul style="list-style-type: none"> a) na lokaciji ili b) u blizini lokacije? 	Ne	Ne
40	<p>Da li je lokacija na kojoj se planira realizacija projekta podložna</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zemljotresima, b) slijeganju zemljišta, c) klizištima, d) eroziji, e) poplavama, f) temperaturnim razlikama, g) magli, h) jakim vetrovima, i) drugo 	Ne	Ne

8 Prilozi

1. **Rešenje o utvrđivanju vodnih uslova**, broj 060-327/19-02011-200, od 23. oktobra 2019 godine , koje je izdala Uprava za vode Crne Gore ;
2. **URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI** za izradu tehničke dokumentacije za promjenu stanja u prostoru – uređenje kupališta,izgradnju obalnog šetališta, objekata pomorskog saobraćajai inženjerskih objekata za zaštitu plaže, za sektor 49, broj 06-061- 1415/2 od 03.12.2019. godine koje je izdala Opština Budva, Sekretarijat za urbanizam i održivi razvoj;
3. **Idejno rešenje** IZGRADNJA KAMENOG NABAČAJA/NAPERA NA PLAŽI BULJARICA RADI ZAŠTITE UŠĆA POTOKAU MORE, OPŠTINA BUDVA, "GEOTECHNICS PROJECTS & CONSULTING" d.o.o Podgorica)